

نام و نام خانوادگی: نام کلاس: آزمون درس: علوم و فنون ادبی ۲ زمان پاسخ گویی: ۷۵ دقیقه تاریخ آزمون ۰۴/۱۰/۰۲	به نام خدا اداره آموزش و پرورش شهرستان سرپل زهاب دبیرستان دخترانه حجاب متوسطه دوم/یازدهم ادبیات آزمون دی ماه ۱۴۰۲	نمره به عدد: نمره به حروف: امضای مصحح: جای مهر مدرسه:
---	--	--

ردیف	سوالات	بارم								
۱	الف) تاریخ ادبیات (۲ نمره) پاسخ درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) آثاری مثل طبقات ناصری و مرصاد العباد (پیچیده - ساده) نوشته شده اند. ب) مثنوی جمشید و خورشید را (خواجوی کرمانی - سلمان ساوجی) به تقلید از داستان های نظامی سرود.	۰/۵								
۲	جاهای خالی را با واژگان مناسب پر کنید. الف) اقدام مهم فرهنگی خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی تأسیس عمارت..... در تبریز بود. ب) در سبک عراقی قالب..... که پیش از این در خدمت ستایش فرمانروایان بود، کم رنگ شد و..... که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت. پ) سبک عراقی به مدت..... سال، سبک غالب متون ادب فارسی بود.	۰/۷۵								
۳	درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. الف) مثنوی عشاق نامه از جمله کتاب های مشهور فخرالدین عراقی است. درست نادرست ب) سعدی با تلفیق عشق و عرفان، غزل فارسی را به کمال رساند. درست نادرست	۰/۵								
۴	دلایل نام گذاری سبک عراقی به این نام چه بود؟ (نکر یک دلیل کافی است).	۰/۲۵								
۵	ب) سبک شناسی (۲ نمره) مهمترین ویژگی زبانی سبک عراقی کدام گزینه است؟ الف) به کار گیری نشانه "مر" در کنار مفعول. پ) در هم آمیختگی مختصات کهنه و نو ب) جایگزین شدن حرف "در" به جای "اندر" ت) به کارگیری لغات عربی به جای لغات فارسی	۰/۲۵								
۶	موارد قسمت "الف" جدول زیر را به موارد قسمت "ب" وصل کنید. <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr> <td>الف</td> <td>ب</td> </tr> <tr> <td>اختیار و اراده</td> <td>ذهن گرایی</td> </tr> <tr> <td>خرد</td> <td>قضا و قدر</td> </tr> <tr> <td>واقع گرایی</td> <td>عشق</td> </tr> </table>	الف	ب	اختیار و اراده	ذهن گرایی	خرد	قضا و قدر	واقع گرایی	عشق	۰/۷۵
الف	ب									
اختیار و اراده	ذهن گرایی									
خرد	قضا و قدر									
واقع گرایی	عشق									
۷	علت رواج تاریخ نویسی در دوره مغول چه بود؟	۰/۵								
۸										

۰/۵	<p>کوتاه پاسخ دهید. الف) نام قدیمی ترین کتاب تاریخ نوشته شده در باره تیمور..... ب) ملاً حسین واعظ کاشفی کتاب کلیله و دمنه را به زبان ساده بازنویسی کرد.. و نام آن را گذاشت.....</p>																																					
۰/۵	<p>ج) موسیقی شعر (۶ نمره) وزن واژه کدام یک از موارد زیر نادرست است؟ درست آن را بنویسید. الف) شبی زیبا: فاعلاتن ب) صنوبر: فعولن پ) باهنران: مفتعلن ت) همی خواهم: مفاعیلن ب) واژه "رخت آویز" را یک بار با حذف همزه و یک بار با همزه بنویسید. حذف همزه: ..... با همزه: .....</p>	۹																																				
۰/۵	<p>مصراع اول بیت زیر را متناسب با پایه های آوایی در جدول زیر قرار دهید، سپس وزن آن ها را بنویسید. تا نگردی بی خبر از جسم و جان / کی خبر یابی ز جانان یک زمان</p>	۱۰																																				
	<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>پایه آوایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>نشانه هجایی</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>وزن واژه</td> </tr> </table>												پایه آوایی												نشانه هجایی												وزن واژه	
											پایه آوایی																											
											نشانه هجایی																											
											وزن واژه																											
۰/۵	<p>نام ارکان معادل هجاهای زیر را بنویسید. الف) UU _ _ ..... ب) _ U _ _ .....</p>	۱۱																																				
۱/۵	<p>با خوانش درست بیت زیر ، موارد خواسته شده در جدول را کامل کنید. "بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم / فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو در اندازیم"</p>	۱۲																																				
	<table border="1"> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>هجاهای مصراع اول</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>هجاهای مصراع دوم</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td>نشانه های هجایی</td> </tr> </table>							هجاهای مصراع اول							هجاهای مصراع دوم							نشانه های هجایی																
						هجاهای مصراع اول																																
						هجاهای مصراع دوم																																
						نشانه های هجایی																																
۱	<p>کدام بیت همسان تک پایه ای است و کدام بیت همسان محذوف است؟ ارکان هر بیت را بنویسید. الف) مکن پیش دیوار غیبت بسی / بود کز پیش گوش دارد کسی ب) دیده ی سیر است مرا، جان دلیر است مرا / زهره ی شیر است مرا / زهره ی تابنده شدم</p>	۱۳																																				
۰/۵	<p>رکن دوم و سوم بیت زیر را دقیق بنویسید. "خوشا از نی خوشا از سر سرودن / خوشا نی نامه ای دیگر سرودن"</p>	۱۴																																				
۱/۵	<p>د) زیبا شناسی (۶ نمره) در مثال های زیر ، "مشبه" را مشخص کنید و نوع تشبیه را بنویسید. الف) گزرت ز دست برآید ، چو نخل باش کریم. ب) در باغ جهان لاله عذاران همه رفتند. پ) رونده بی معرفت ، مرغ بی پر است.</p>	۱۵																																				
۰/۵	<p>در هر یک از موارد زیر کدام ارکان تشبیه محذوف است؟ الف) زندگی آتشگهی دیرنده پابرجاست. ب) دانا چو طبله عطار است.</p>	۱۶																																				

۰/۷۵	۱۷	در بیت زیر اضافه تشبیهی را بیابید و به تشبیه اسنادی تبدیل کنید. "نگارش دهد گلبن جویبار / در آینه آب رخسارها"
۰/۵	۱۸	نام پایه تشبیه مشخص شده را بنویسید. الف) مرا در دل درخت مهربانی / به چه ماند؟ به سرو بوستانی ب) گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم
۰/۵	۱۹	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. "گر چراغ بزم عالم نیست صایب کلک ما / چون ز بخت تیره دایم در شبستانیم ما" الف) در بیت بالا چند تشبیه وجود دارد؟ ب) تشبیه اضافی را به یک تشبیه گسترده تبدیل کنید.
۱/۵	۲۰	با توجه به هر مورد، سوال را پاسخ دهید. الف) "سلسله موی دوست حلقه زلف بلاست / هر که در این حلقه نیست فارغ از این ماجراست" حلقه زلف بلا: مشبه است یا مشبه به؟ ب) "ای پای به گل فرو شده، ای خسته تیر بلا، همه ما را خوانید" وجه شبه تشبیه جمله را بنویسید. پ) سرو قدت و لب لعلت به پسته و چنار ماند. مشبه هر تشبیه را معلوم کنید.
۰/۷۵	۲۱	با توجه به هر مورد، پاسخ دهید. الف) دلش به کوه مانست و سر بزرگش به عارفان بی دل. ادات تشبیه را معلوم کنید. ب) دریای شورانگیز چشمان تو زیباست. نوع تشبیه به کار رفته فشرده است یا گسترده؟ پ) چشمان سیاهش از نرگس سیاه تر. نوع تشبیه بکار رفته در جمله بالا چیست؟
		(ذ) نقد و تحلیل شعر و نثر (۴ نمره)
۱	۲۲	"فراش باد صبا را گفته تا فرش زمردین بگسترده و دایه ابر بهاری را فرموده تا بنات نبات در مهد زمین پیرورد. درختان را به خلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر گرفته و اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده." الف) متن بالا را از نظر زیباشناسی (آرایه های ادبی) مورد بررسی قرار دهید. (دو مورد) ب) متن بالا را از نظر قلمرو زبانی بررسی کنید.. (دو مورد)
۱	۲۳	با توجه به ابیات زیر به سوالات داده شده پاسخ دهید. "حلقه زد به در به صد ترس و ادب تا بجهت بی ادب لفظی ز لب بانگ زد یارش که: «بر در کیست آن؟» گفت: «بر در هم تویی ای دلستان»" مثنوی معنوی
		الف) یک ویژگی فکری بیت بالا را ذکر کنید. ب) یک ویژگی زبانی بیت بالا را ذکر کنید.

پ) ابیات بالا سروده کدام شاعر است؟  
ت) ابیات بالا در چه قالبی سروده شده است؟

۲۴

اشعار زیر را بخوانید و به سوالات داده شده پاسخ دهید.

"آتش است آب دیده مظلوم / چو روان گشت خشک و تر سوزد  
تو چو شمعی از او هراسان باش / که اول آتش ز سر شمع سوزد"  
سیف فرغانی

الف) یک مورد ویژگی زبانی در ابیات بالا را بنویسید.

ب) تشبیه فشرده بیت بالا را پیدا کرده و بنویسید.

پ) مفهوم کنایه ای "خشک و تر سوختن" چیست؟

۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۲/۱۰/۱۴  
نوبت آزمون: اول

به نام خدا  
آداره آموزش و پرورش شهرستان  
سرپل زهاب  
دبیرستان دخترانه حجاب

پاسخ نامه درس: علوم و فنون ادبی ۲

الف) تاریخ ادبیات

- ۱- الف) ساده (۰/۲۵)      ب) سلمان ساوجی (۰/۲۵)  
۲- الف) ربع رشیدی (۰/۲۵)      ب) قصیده- غزل (۰/۲۵)      پ) ۳۰۰ (۰/۲۵)  
۳- الف) درست (۰/۲۵)      ب) نادرست (۰/۲۵)  
۴- چون که بعد از حمله مغول کانون های فرهنگی از خراسان به عراق عجم منتقل شد. (۰/۲۵)

ب) سبک شناسی

- ۵- پ (۰/۲۵)  
۶- ( اختیار و اراده -- قضا و قدر ) ، ( خرد -- عشق ) ، ( واقع پگرایی -- ذهن گرایی ) (۰/۲۵)  
۷- علاقه شدید آنان به ثبت وقایع مربوط به پدران و اجدادشان. (۰/۵)  
۸- الف) ظفرنامه شامی (۰/۲۵)      ب) انوار سهیلی (۰/۲۵)

پ) موسیقی شعر

- ۹- الف - مفاعیلن (۰/۵)      ب) حذف همزه : اَرخ / تا / ویز / (۰/۲۵)      با همزه: اَرخت / آ / ویز / (۰/۲۵)  
۱۰-

پایه آوایی: / تا / ن / گَر / د / ی / بی / ا / خ / ب / ا / ر / ز / ج / س / ا / م / ا / جان /  
نشانه هجایی : \_ \_ U \_ \_ U U \_ \_ \_ U \_ \_  
وزن واژه : فاعلاتن : فاعلتن      فاعلن (۱/۵)

- ۱۱- الف) فَعِلَاتِن (۰/۲۵)      ب) مستفعلن (۰/۲۵)

۱۲-  
هجاهای مصراع اول: / بی / یا / تا / گَل / ب / رَف / شَا / نِ / ا / م / می / دَر / سَا / عَ / رَن / دَا / زِیم /  
هجاهای مصراع دوم: / ف / لَک / رَا / سَقَ / ف / بِش / کَا / فِ / ا / م / طَر / حِ / نِ / دَ / رَن / دَا / زِیم /  
نشانه هجایی      U \_ \_ \_ U \_ \_ \_ U \_ \_ \_ U      (۱/۵)

- ۱۳- بیت "الف" همسان محذوف است. (۰/۵)

/ مَ / کُن / پِی / شِ / دِی / وَا / رِ / غِی / بَیْ / تِ / بَ / سِی /  
/ بَ / وُدَ / کَز / پَ / سَشَ / گو / شِ / دَا / رَدَ / کَ / سِی /  
            فَعولن      فَعولن      فَعولن      فَعِل

بیت "ب" همسان تک پایه ای است. (۰/۵)

/ دِی / دِی / سِی / رَسَ / تَ / مَ / رَا / جَانِ / دَ / لِی / رَسَ / تَ / مَ / رَا /  
/ زَهَ / رِی / شِی / رَسَ / تَ / مَ / رَا / زَهَ / رِی / تَا / اِبْنِ / دِ / شُ / مَ /  
            مَفتعلن      مَفتعلن      مَفتعلن      مَفتعلن

- ۱۴- / خُ / شَا / از / نِی / ا / خُ / شَا / از / سِر / ا / سُ / رُو / دَن /  
/ خُ / شَا / نِی / نَا / ا / مَ / ای / دِی / گَر / ا / سُ / رُو / دَن / (۰/۵)

ت) زیبا شناسی

- ۱۵- الف) تو - تشبیه گسترده (۰/۵) ب) جهان - تشبیه فشرده (۰/۵) پ) رونده بی معرفت - تشبیه فشرده (۰/۵)
- ۱۶- الف) ادات تشبیه (۰/۲۵) ب) وجه شبه (۰/۲۵)
- ۱۷- "آینه آب" (۰/۲۵) "آب آینه است." (۰/۲۵)
- ۱۸- الف) ادات تشبیه (۰/۲۵) ب) وجه شبه (۰/۲۵)
- ۱۹- الف) دو تشبیه (۰/۲۵) ب) بزم عالم همچون چراغ نور دارد (۰/۲۵)
- ۲۰- الف) مشبه به (۰/۵) ب) خسته کنندگی و کشتن و زدن (۰/۵)
- پ) "قد تو" مشبه - "لعل" مشبه - (۰/۵)
- ۲۱- الف) مانست (۰/۲۵) ب) گسترده (۰/۲۵) پ) تشبیه گسترده (۰/۲۵)

ذ) نقد و تحلیل شع رو نثر

- ۲۲- الف) اضافه تشبیهی "اطفال شاخ" و "کلاه شکوفه" - تشخیص (۰/۵)
- ب) حذف فعل به قرینه، نوع "را" در عبارت "فراش باد صبا را گفته" به معنی "به" و حرف اضافه (۰/۵)
- ۲۳- الف) آداب در زدن و احوال پرسی (۰/۲۵) ب) آوردن "ب" زاید بر سر فعل منفی (۰/۲۵)
- پ) مولانا (۰/۲۵) ت) مثنوی (۰/۲۵)
- ۲۴- الف) کاربرد واژه "روان" به جای "جاری" (۰/۵)
- ب) آب دیده مظلوم آتش است. (۰/۵)
- پ) همه متضرر خواهند شد چه کسی که بی گناه باشد و چه کسی که گناه کار باشد. (۱)



## اپلیکیشن درسی همیار

برنامه رایگان درسی همیار



**تمام پایه ها**

جواب کتاب ، تدریس و نمونه سوال



**همیشه رایگان**

برنامه همیار کاملا رایگان میباشد